

Optimar las proceduras da lubientscha

La regenza grischuna respunda a la dumonda da deputà Jon Domenic Parolini

DA MARTIN CABALZAR

■ **En il Grischun han las organisaziuns da l'ambient legitimadas da far recurs la pussaivladad d'annunziar lur resalvas gia en la fasa da la pre-examinaziun dals projects entras ils uffizis chantunals. Cun quest instrument duvan las proceduras vegnir simplifitgadas ed acceleradas, era cun la finamira d'evitar recurs pir tar l'approvaziun definitiva.** Sco quai che deputà *Jon Domenic Parolini* (pbd Suot Tansna) menziuna en sia intervenziun saja questa pussaivladad vegnida argumentada cunzunt cun avantatgs sco exposiziun centrala da las actas per las organisaziuns da l'ambient tar l'uffizi dal svilup dal territori, nagina reduziun da las decisziuns furmalas da protesta, resp da recurs che custanbler temp e daners. Finamira era «ina liquidaziun speditiva da la procedura, tut en tut proceduras pli curtas, augment da la prontezza da contractar, optimaziuns constructivas e e duraivlas dal project».

Parolini renda attent che questa «participaziun a la procedura «ha lieu en il rom da la procedura preliminar da cun-rapport ch'è uschia u uschia necessaria».

Ina controlla dals effects è necessaria

Suenter che questa stipulaziun legala saja gia en vigur dapi intigns onns saja il mument arrivà da controllar seriusamain questa disposiziun, punctuescha Jon Domenic Parolini. Ed il capo communal da Scuol constatescha che las vischnancas sco las projectadras ed ils projectaders han en quest regard in maletg in pau auter dals effects. Perquai che il dretg da far recurs valia sco scadi senza la participaziun a la procedura hajan lieu fitg blesas participaziuns a la procedura. Quellas sajan ultra da quai per part stentusas e prolungeschian la procedura senza propi purtar avantatgs.

En il rom d'ina controlla sajan cunzunt ils effects quantitativs e qualitativs da questa procedura d'examinar. Parolini sa dumonda plinavant tge consequenzas che questa participaziun a la procedura hajan sin ils termins e schebain la qualitad dals projects saja effectivamain sa meglierada tras questa procedura. Il deputà burgais-democrat ha era vuli savair sche las organisaziuns da l'ambient hajan purtà novs aspects u sche quels sajan gia vegnids resguardads dals posts en l'administraziun chantunala incumbensads cun la protecciun da la natira e da la cuntrada. La finala vul Parolini savair sche questa «participaziun da las organisaziuns da l'ambient a la procedura» è in model da success or da vista da la regen-

za, u sche la regenza saja pronta d'abolir l'artitgel correspondent tar ina proxima revisiun parziala da la Lescha davart la planisaziun dal territori.

Betg tuttas aspectativas èn s'acmplidas

Sco che la regenza constatescha san las organisaziuns da l'ambient che han il dretg da far recurs betg pli far furmalmain protest u recurs en il rom da la procedura per edifizis e stabiliments ordaifer la zona da construcziun e da la procedura da la planisaziun locala per ch'ellas na perdian betg la pussaivladad da recurrer tar las dretgiras cunter las permissiuns da BAB u cunter conclus da l'approvaziun da la planisaziun locala. I basta sch'ellas

s'annunzian durant l'exposiziun ordinaria tar l'uffizi da svilup dal territori e sch'ellas inolteschan alur ina posiziun entaifer il termin fixà. Sco che Parolini haja menziunà cun raschun duess questa soluziun porscher avantatgs considerabels a tut las parts participadas, uschia tranter auter la pussaivladad da reducir la durada da l'exposiziun publica da 30 sin 20 dis

Diever excessiv dals instruments entras las organisaziuns da l'ambient

La statistica documentescha che las organisaziuns da l'ambient han inoltrà lur posiziuns en stgars 10% dals cas per edifizis ordaifer la zona da construcziun ed en ca 25% dals cas encunter planisaziuns

localas. Quant enavant che quest dumber ha in effect sin ils termins da la procedura na saja betg vegnì evaluà, constatescha la regenza. Relevant per las resursas na saja ina participaziun ad ina procedura en mintga cas betg pir lur, sch'ella fineschia en ina posiziun, mabain er gia lura, sch'ella portia discurs da scleriment dal project tranter l'uffizi responsabel en il rom da l'invista da las actas.

Sche la regulaziun speziala da las proceduras haja effects positivs per la qualitad dals projects na saja betg vegnì evaluà. Uschenavant che la regulaziun haja per consequenza che las organisaziuns da l'ambient vegnian consultadas gia en il stadi da projectaziun, dastgassia ella bain purtar meglieraziuns qualitativas, mana-ja la regenza. Sche las organisaziuns numnadas s'annunzian dentant pir tar l'exposiziun da la dumonda da construcziun sajan ils effects da megliera-ment onz pitschens. Ina regulaziun sumeglianta per las proceduras da participaziun na saja betg enconuscha en auters chantuns.

Malgrà ils avantatgs menziunads spe-ravan ins che las organisaziuns da l'ambient fetschian betg diever en moda excessiva dals instruments d'annunzia u da la posiziun ch'èn vegnids mess a disposiziun. «Questa aspectativa n'è anc betg s'acmplida, sch'ins resguarda il dumber relativamain aut da participaziuns a proceduras», constatescha la regenza cler e net. Da curt haja la regenza era communitgà quai a las organisaziuns pertugadas. Ussa stoppia l'ulteriur svilup vegnir observà ed examinà criticamain. En il medem temp duai vegnir tshertgà da cuminanza ulteriuras pussaivladads per optimar ils process da participaziun. Tut tenor il svilup ed ils resultats resalva la regenza il dretg d'integrar la regulaziun en il catalog d'examinaziun per la revisiun da la lescha da planisaziun che saja tuttina sin rucca proximamain.

Deputà Jon Domenic Parolini (pbd Suot Tansna) s'occupa en sia intervenziun parlamentara dals effects che resultan tras la participaziun da las organisaziuns da l'ambient a proceduras da planisaziun dal territori.

FOTO M. HARTMANN